

LKAB Malmtrafik AB
98186 KIRUNA
Sverige

Att.:

Saksbehandler: Ola R. Fossum, 22 99 59 65
Vår ref.: 24/400-14
Deres ref.:
Dato: 12.12.2024

Tilsynsrapport med vedtak LKAB Malmtrafik AB

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) utførte et tilsyn av LKAB Malmtrafik AB. Tilsynet ble gjennomført ved LKAB Malmtrafik AB's kontorer i Narvik. Åpningsmøte ble avholdt 25. september 2024, intervjuer i perioden 25.-26. september og sluttmøtet ble gjennomført digitalt via MS Teams 2. oktober 2024. Etter sluttmøtet oversendte vi til LKAB Malmtrafik AB våre funn (tilsynsbevis) til gjennomlesning. Deres kommentarer relatert til funnene, er tatt med i den helhetlige vurderingen der hvor funnene er brukt som grunnlag for varsel om vedtak.

Vårt revisjonslag bestod av Ola R. Fossum (tilsynsleder), Geir Hagbø (fagrevisor) og Mette Mjelstad (fagrevisor).

Kontaktperson fra virksomheten var: [REDACTED].

Tema for tilsynet var sikkerhetsstyring med hovedvekt på; rapportering og oppfølging av hendelser i Norge, vedlikehold av materiell som benyttes i Norge, samt oppfølging av tidligere tilsyn. Vår vurdering er at målene for dette tilsynet ble oppnådd.

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige aktivitetsprogram for jernbane i 2024. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Innenfor de områdene som ble vurdert under tilsynet, erfarte vi at oppfølging av uønskede hendelser innen *sikkerhet* er forbedret siden tilsynet i 2021. Virksomheten var representert av en ansatt fra LKAB i Norge med lang ansiennitet og mye fagkunnskap. Vi etterlyste bedre prioritering og tilstedeværelse fra LKAB's kontor i Kiruna under tilsynet. Vurderingen av iverksatte tiltak etter avvik og hendelser gjøres på et overordnet nivå, men vi fant ikke eksempel på vurdering av effekten av enkelttiltak iverksatt av LKAB Malmtrafik AB.

Vi oversendte til LKAB Malmtrafik AB et utkast til tilsynsrapport med frist til eventuell uttalelse 6. desember 2024. Vi mottok ikke en tilbakemelding fra dere, og i telefonsamtale med Terje Abrahamsen 9. desember 2024 så fremkom det at dere hadde mottatt utkastet til tilsynsrapport samt at dere ikke hadde noen innvendinger til de varslede vedtakene. På bakgrunn av dette så er innholdet i våre vedtak ikke blitt endret fra utkast til tilsynsrapport. Ved en inkurie var det ikke påført en tidsfrist på de varslede vedtakene, og som nevnt i telefonsamtalen så settes en tilhørende tidsfrist for våre vedtak til 1. mars 2025.

Tilsynsrapporten inneholder to vedtak.

Vedtak

1. Vedtak om dokumenterte opplysninger i sikkerhetsstyringssystemet

Vi har fattet følgende vedtak:

LKAB Malmtrafik AB må dokumentere at opplysninger i sikkerhetsstyringssystemet er kontrollert og dokumentert i samsvar med regelverket.

Dokumentasjon som indikerer samsvar med regelverket må sendes til oss innen 1. mars 2025.

Hva regelverket sier

Organisasjonen skal kontrollere dokumenterte opplysninger som gjelder sikkerhetsstyringssystemet, særlig med hensyn til lagring, distribusjon og endringsstyring, for å sikre at opplysningene er tilgjengelige, hensiktsmessige og eventuelt sikret. Dette står beskrevet i CSM-SMS punkt 4.5.3.1.

Hva vi fant under tilsynet

- Avvik etter ECM-revisjon i 2023 er fulgt opp av LKAB i en prosess som ikke fremstår som sporbar (styrt)
 - Dokumentet «Tillstånd för färd utan verksamt tågskyddssystem», er ikke datert og nummerert (styrt) i LKAB styringssystem
 - Flere av LKAB Risikovurderinger har ikke oppdatert dato og versjonsnummer slik de fremkommer i avvikssystemet Synergi
- Merknad; Det ble opplyst i intervju at dokumentene var oppdatert uten at dokumentet var påført ny dato*

Deres uttalelse til varsel om vedtak

Vi har ikke mottatt noen uttalelse og tilbakemelding til varselet om vedtak.

Vår vurdering

Regelverket krever at dokumenterte opplysninger skal kontrolleres med hensyn til lagring, distribusjon og endringsstyring, for å sikre at opplysningene er tilgjengelige, hensiktsmessige og eventuelt sikret. En sporbar prosess er essensiell for å vise at alle endringer og oppfølginger er dokumentert og kan spores tilbake til kilden. Manglende sporbarhet indikerer at det ikke er tilstrekkelig kontroll over dokumentasjon og endringsstyring, noe som kan påvirke sikkerheten og effektiviteten i sikkerhetsstyringssystemet.

Korrekt datering og nummerering av dokumenter er vesentlig for å sikre versjonskontroll og gyldighet. Uten dato og nummerering kan det være vanskelig å fastslå hvilken versjon av dokumentet som er gjeldende, noe som kan føre til bruk av utdaterte eller feilaktige prosedyrer, og dermed påvirke sikkerheten. Manglende oppdatering av dato og versjonsnummer på risikovurderinger kan føre til at utdaterte vurderinger brukes, noe som igjen kan påvirke beslutninger knyttet til risikostyring og sikkerhet. Dokumenter som oppdateres uten å påføre ny dato kan skape forvirring om hvilken versjon som er gjeldende, og bryter med kravet om at dokumenterte opplysninger skal være tilgjengelige og hensiktsmessige.

Funnene viser at LKAB ikke har tilstrekkelig kontroll over sine dokumenterte opplysninger knyttet til sikkerhetsstyringssystemet, slik det kreves i CSM-SMS punkt 4.5. Dette kan potensielt påvirke organisasjonens evne til å sikre at sikkerhetskritiske dokumenter er aktuelle, tilgjengelige og korrekt versjonsstyrte, noe som er essensielt for å opprettholde et effektivt sikkerhetsstyringssystem. Dette utgjør derfor et avvik fra CSM-SMS punkt 4.5.3.1.

2. Vedtak om å dokumentere et system for overvåking av hvor effektive sikkerhetstiltakene er

Vi har fattet følgende vedtak:

LKAB Malmtrafik AB må dokumentere at dere har et fungerende system for overvåking av hvor effektive sikkerhetstiltakene i sikkerhetsstyringssystemet er, herunder vurdering av effekten av iverksatte tiltak.

Dokumentasjon som indikerer samsvar med regelverket må sendes til oss innen 1. mars 2025.

Hva regelverket sier

Regelverket CSM-SMS (punkt 6.1.) og CSM-Monitoring (punkt 6.1 og 6.2.) stiller klare krav til hvordan organisasjoner skal overvåke og vurdere effektiviteten av sikkerhetstiltakene som er implementert. Organisasjonen skal utvikle et system for å overvåke hvor effektive sikkerhetstiltakene er. Dette inkluderer å sikre at sikkerhetsstyringssystemet anvendes riktig og gir de forventede resultater. Videre skal organisasjonen fastsette og gjennomføre korrigerende tiltak ved behov, og vurdere hvor effektive disse tiltakene er for å sikre kontinuerlig forbedring av sikkerhetsstyringssystemet.

Overvåkingsprosessen skal anvendes på alle prosesser og prosedyrer i styringssystemet, inkludert tekniske, driftsmessige og organisatoriske risikokontrolltiltak. Den samme overvåkingsprosessen skal brukes til å kontrollere om tiltakene definert i handlingsplanen er korrekt gjennomført, hensiktsmessige og effektive. Dette inkluderer verifisering av om de forventede resultatene er oppnådd.

Hva vi fant under tilsynet

- LKAB kunne ikke fremvise noen eksempel på vurderinger av effekten av gjennomførte tiltak etter uønskede hendelser
- LKAB kunne ikke fremvise en dokumentert vurdering av hvor effektive de gjennomførte tiltakene etter SJT revisjon i 2021 er
- Tiltak lukkes i avvikssystemet (Synergi) uten at tiltaket er dokumentert effektevaluert,

- Modul for vurdering av effekt er tilgjengelig i Synergi, men vi så ikke eksempel på bruk av denne funksjonen

Deres uttalelse til varsel om vedtak

Vi har ikke mottatt noen uttalelse og tilbakemelding til varselet om vedtak.

Vår vurdering

CSM-SMS punkt 6.1.1 d) krever at organisasjonen regelmessig overvåker hvordan sikkerhetsrelaterte oppgaver utføres og vurderer effekten av sikkerhetstiltak ved behov. Manglende eksempler på slike vurderinger tyder på at LKAB ikke har etablert en tilfredsstillende prosess for å overvåke og evaluere tiltak etter uønskede hendelser. Videre kreves det at organisasjonen dokumenterer gjennomføringen og resultatene av revisjoner, inkludert behovet for og effekten av korrigerende tiltak. Selv om modulen for vurdering av effekt er tilgjengelig i Synergi, ble det ikke vist eksempler på bruk av denne. Dette indikerer at LKAB ikke utnytter tilgjengelige verktøy for å sikre samsvar med regelverket.

Disse funnene viser at LKAB ikke har gjennomført tilstrekkelig overvåking og evaluering av sikkerhetstiltakene, noe som er i strid med kravene i CSM-SMS og CSM-Monitoring. Dette kan medføre risiko for at sikkerhetstiltak ikke gir ønsket effekt, og dermed svekke sikkerheten i jernbanedriften. Dette utgjør derfor et avvik fra CSM-SMS punkt 6.1. og CSM-Monitoring punkt 6.1 og 6.2.

Andre forhold og veiledning

Det fremkom ikke en styrt prosess for overføring av tekniske feil med betydning for jernbanesikkerheten fra vedlikeholdssystemet (Maximo) til avvikssystemet (Synergi). Dette kan føre til at enkelte jernbanehendelser med betydning for sikkerheten ikke blir fanget opp og meldt inn til SJT i samsvar med regelverket. Dette kan for eksempel inntreffe dersom tekniske feil inntruffet på jernbanenett først blir avdekket under ordinært vedlikehold og inspeksjon av kjøretøyet på verksted. LKAB Malmtrafik AB må påse at dette funnet ikke utvikler seg til et avvik fra regelverket.

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Rapportdato:

12.12.2024

Katherine Hui
senioringeniør

Ola R. Fossum
Senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Kopi til:

Väg- och
järnvägsavdelningen
Transportstyrelsen

Box 267

78123 BORLÄNGE

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

I henhold til jernbaneloven § 11 kan vi føre tilsyn og fatte vedtak. Vi varsler om vi vil fatte vedtak etter forvaltningsloven § 16. Vedtak om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i jernbaneloven § 11.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å [klage](#).

Hvordan kan dere sende dokumentasjon?

Vennligst send deres dokumentasjon ved å benytte skjemaløsningen på våre nettsider: [Skjema for innsending av dokumentasjon](#). Oppgi rapportnummer ved innsending av dokumentasjon.

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Vennligst angi tilsynsnummeret når dere kontakter oss.